

Hur står vi oss i det globala patent-kriget?

Det har skrivits en hel del om den "svenska paradoxen" och man menar att vi nog är duktiga på att investera i forskning, men inte lika framgångsrik att skapa företag och jobb i Sverige. Vi lever i en affärsvärld där det pågår ett globalt patentkrig men jag tycker det är dags att avliva myten om att den "svenska paradoxen" skulle vara ett resultat att vi har innovatörer och entreprenörer som inte vet hur man skapar bolag. Jag träffar dem hela tiden och vet att kan se både kunder, marknadsförutsättningar men klarar inte alltid att finansiera eller skydda sina innovationer. Borde vi låta det fortsätta vara så? Det stämmer att Sverige ligger i topp vad beträffar att skapa nya innovationer men det är helt fel om man säger att det inte samtidigt kan resultera i företag och produktion. Största problemet är att riskkapital och investerare vet att det är lätt att sno en idé, men inte lika lätt att åka fast om man är ett stort företag. Om storföretagen utmanar varandra i komplicerade tvister är en sak, tyvärr vet de också att de lätt kan köra över ett litet företag om de vill för det är ofta billigare att tvista och hålla en juridisk process igång än att betala licens. Problemet är tyvärr att vi svenska skattebetalare är med och finansierar utländska företags framgång på internationella marknader genom att bara satsa på forskning, inte hur vi sedan skall kommersialisera och skydda "våra" innovationer.

Som affärskonsult möter jag hela tiden duktiga innovatörer och entreprenörer i arbetet. Det är definitivt inte så att svenska forskare och innovatörer inte vet hur de skall försvara sina utvecklingsprojekt. Problemet är att de i praktiken saknar resurser att försvara patenten samt att man låter det juridiska rättssystemet vara en byråkratisk koloss där den som har mest pengar alltid vinner. Ett patent innebär att man genom världens patentregister offentliggjort sin innovation men saknar stora företags resurser att försvara patentet. Orsaken till att värdefulla patent ofta ignoreras är det i praktiken aldrig resulterat i ett brottmål (till skillnad från piratkopiering) utan i ett civilmål där det värsta som kan hända intrångsgöraren är att denna får betala. Det finns en klar obalans i systemet och problemet är således att det saknas en "nersida", det vill säga brottmål, för att tro att ett litet företag eller enskild innovatör skall orka hävda sin rätt är mycket liten. Det saknas polis och åklagare som går in och ser till att svenska intressen skyddas i strid med utländska.

Frågan vi skall ställa oss alla är varför man inom EU och här hemma i Sverige verkar vilja lagföra privatpersoner, företrädesvis ungdomar, som kopierar för eget bruk men inte ger sig på företag, ofta storföretag, som ignorerar patent, varumärken, mönsterskydd och företagshemligheter hos andra för att tjäna stora pengar på andras utvecklingsarbete? Hur länge skall man tillåta inom EU och i Sverige att det är billigare att driva en process än att göra rätt för sig från början? Kunskapen kring dessa problem gör att riskkapital och investerare drar sig från att investera i tidiga skeden för man känner väl till problemen. Då det inte i praktiken finns statliga myndigheter och liknande resurser att fylla gapet mellan nystartad och globalt etablerad så dör företag innan de hunnit växa upp. Det absolut största skälet varför enskilda innovatörer får finansiera sin egen kommersialiseringresa är att investerare vet att resan är oerhört lång och det är lätt att dra nytta av andras arbete. Det finns inte bara en sk dödens dal (Vally of Death), som är ett begrepp för tiden under vilket allt handlar om kostnader innan man kan skapa överskott i verksamheten. Verkligheten för alla innovatörer är att man står inför flera dödliga dalar; kommersiella, juridiska samt intellektuella för man vet ofta inte hur mycket det egentligen krävs innan man kan räkna sig etablerad på en internationell marknad. Juridiska tvister kan då ofta bli ett dödligt sänke för många.

Systemfelet är att vi svenskar inte är särskilt protektionistiska och att det alltid skall vara dessa "vattentäta skott" mellan offentligt finansierad verksamhet och privat näringsliv. Det räcker inte med att finansiera en prototyp för att skapa ett helt företag som kan skapa nya jobb. Det behövs mycket mer och oavsett om vi skapar en myndighet som en Patentombudsman, Patentbolag som tillvaratar små företags intressen så måste vi börja se hela processen. Från idé till global etablering och börja tala om vad alla myndigheter, organisationer mm kan göra tillsammans och i samverkan för att se till att det är just svenska företag som kan växa i Sverige, och inte tvingas till att starta tillverkning utomlands eller se andra dra nytt av deras forsknings och utvecklingsarbete genom piratkopior och immaterialrättsliga intrång. Är inte kärnan i den svenska paradoxen att vi inte törs hävda oss själva genom våra egna företag? Vi måste få lite toppstyrning av ledare som förståelse för vad det innebär att både bygga nya företag, samt etablera dem internationellt. Vi skall kasta av oss den här "svenska paradoxen" en gång för alla. Innovatörerna vet vad de behöver men, så länge systemfelet finns i rättssystemet, så borde vi, dvs Staten, gå in och ta hand om våra och deras intressen.

Joachim Davidsson

Liberal debattör inom innovation och entreprenörskap.